

4. Vervolg in 2018

In dit rapport over de taal- en rekenvaardigheid van Nederlandse leerlingen aan het einde van de basisschool hebben we vooral ingezoomd op de leesprestaties, aangezien deze ten opzichte van vorig jaar lijken te dalen. Internationaal vergelijkend onderzoek (PISA-2015) laat voor Nederlandse 15-jarigen eveneens een dalende ontwikkeling in de leesvaardigheid zien, maar deze daling is niet significant (OECD, 2016). Internationaal onderzoek naar de leesvaardigheid in groep 6 (PIRLS-2016) toont tussen 2011 en 2016 geen achteruitgang in de leesprestaties, maar wel als de ontwikkeling van de leesvaardigheid over langere termijn wordt bekeken (vergeleken met de eerste meting in 2001). Omdat de resultaten van de verschillende eindtoetsen vooralsnog moeilijk te vergelijken zijn, is het op dit moment niet goed mogelijk de trend die we zien voor leesvaardigheid op basis van de gegevens van de Centrale Eindtoets, te vergelijken met de trend op de twee andere veelgebruikte eindtoetsen. Of er daadwerkelijk sprake is van een daling, gaan we daarom volgend jaar na door te bekijken in hoeverre deze doorzet. Ook dringen we bij CvTE/Cito aan op onderzoek naar de invloed van de gewijzigde opmaak van de opgaven in de Centrale Eindtoets op de leesprestaties.

Net als voorgaande jaren constateerden we ook dit jaar dat er grote verschillen zijn tussen scholen met vergelijkbare populaties. Volgend jaar willen we dit nader onderzoeken door ook andere proceskenmerken als ziekteverzuim en mobiliteit van leerkrachten in onze analyses te betrekken. Ook willen we nagaan in hoeverre we enkele bestuurskenmerken, zoals de kwaliteitszorg van het bestuur, kunnen meenemen. Verder zijn we van plan om de onderliggende maat die het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft ontwikkeld in het kader van haar onderzoek naar een nieuwe gewichtenregeling, te gebruiken bij het kijken naar verschillen tussen leerlingen en scholen. De CBS-maat geeft inzicht in de zwaarte van de leerlingenpopulatie en kan daarom ook gebruikt worden om scholen meer zicht te geven op hun eigen resultaten in relatie tot vergelijkbare scholen. Op dit moment beschikken scholen zelf nog niet over deze informatie, waardoor zij deze ook niet kunnen benutten voor hun eigen kwaliteitszorg. Het zou daarom meerwaarde hebben als de eindtoetsaanbieders deze informatie in hun schoolrapportages opnemen.

Tot slot hebben we in onze jaarlijkse rapportages over de referentieniveaus tot dusver alleen gerapporteerd over de resultaten op de Centrale Eindtoets. Dit omdat de verschillende eindtoetsen de (beheersing van de) referentieniveaus op verschillende wijze in kaart brengen en de resultaten van de eindtoetsen daardoor onvoldoende vergelijkbaar zijn. Inmiddels is het aantal scholen dat deelneemt aan de Centrale Eindtoets dusdanig gedaald dat het minder goed mogelijk is een landelijk beeld te schetsen op basis van deze resultaten alleen. Met ingang van 2018 bevatten alle eindtoetsen eenzelfde set opgaven, waardoor de vergelijkbaarheid van de eindtoetsen verbetert. We hebben dan ook het voornemen om de resultaten van de andere eindtoetsen volgend jaar mee te nemen in onze rapportage.